[2022] 17 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 36

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ-III,
ਬੈਂਗਲੋਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿਪਰੋ ਲਿਮਿਟੇਡ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1449 ਆਫ 2022)

(ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 7620/2021 ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ)

ਜੁਲਾਈ 11, 2022

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 – ਐਸ.ਐਸ. 10ਬੀ, 10ਬੀ (5), 10ਬੀ (8), 72, 32 (1)(ਦੂਜਾ-ਅ), 80, 139 (1), 139 (5) – ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਐਸ 139 (1) ਅਧੀਨ – ਸੋਧਿਆ ਰਿਟਰਨ – ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਭਰਿਆ, ਘਾਟਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 10 ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਘਾਟਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ – ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਏ.ਓ) ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਐਸ 10 ਬੀ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਸ. 10 ਬੀ (8) ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਭਰਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 10 ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਏ.ਓ ਨੇ ਐਸ. 10 ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਕੀਤੀ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ) ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਏ.ਓ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ – ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਈਟੀਏਟੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜਸਵ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਕੀ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦੋਹਰੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇਣੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ; ਅਤੇ (ii) ਕਿ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਹੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਦੋਹਰੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ – ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਰਿਟਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ – ਆਮਦਨ ਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇਕਰ ਦਾਅਵਾ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਧਾਰਾ 10B (5) ਅਧੀਨ ਝੂਠੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ – ਟੈਕਸਿੰਗ ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ/ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ – ਇੱਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਸਟੈਚਿਊਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ - ਟੈਕਸਿੰਗ

ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ/ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਧਾਰਾ 10B (8) ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਹੁਤ ਸਾਫ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਜਿਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 139 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ/ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਸਟੈਚਿਊਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 8]

1.2 ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 139(3) ਅਧੀਨ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕੇ। ਕਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਚੂਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ, ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ, ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਦਾਅਵਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੈਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ. ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕਰਨਾ IT ਐਕਟ ਦੇ 139(5) ਅਤੇ ਉਲਟ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਛੋਟ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਅਸਲ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਮਦਨ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਵਾਪਸੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਆਮਦਨ ਦੀ ਅਸਲ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ 139(1)। ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਆਮਦਨ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਵਾਪਸੀ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਦੀ ਅਸਲ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਲਈ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਦੀ ਅਸਲ ਵਾਪਸੀ। [ਪਰਾ 9]

1.3 ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 10B (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਟਰਮੀਨਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 139(1), ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੈਕ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ 10B (5) ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੇਠ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 10B ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ, ਫਿਰ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ (5) ਅਧੀਨ ਲੇਖਾਕਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਝੂਠੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 10]

1.4 ਧਾਰਾ 10B (8) ਇੱਕ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1) (ਦੋ-ਅ) ਅਧੀਨ ਅਤਿਰਿਕਤ ਮੁਰੱਮਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ III ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ VIA ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ III ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਕਿ “ਆਮਦਨ ਜੋ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ” ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ VIA ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਟੌਤੀਆਂ

ਦੀ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ “ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ” ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ। ਛੋਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋੜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 11 ਅਤੇ 12]

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਕਾਟਨ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ, [1996] 219 ITR 404 (ਏ.ਪੀ.); ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-III ਬਨਾਮ ਕੋਲਕਾਤਾ ਨਿਟਵੇਅਰਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ (2014) 6 SCC 444 : [2014] 5 SCC 855; ਕਸਟਮਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2018] 9 SCC 1 : [2018] 7 SCR 1191; ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਡੀ.ਬੀ.ਟੀ. (ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4834/2020, ਫੈਸਲਾ 26.07.2021); ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਯੋਕੋਗਾਵਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ. [2017] 2 SCC 1 : (2016) 9 SCR 163; ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ-III, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਮੋਜ਼ਰ ਬੇਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ, ਫੈਸਲਾ 14.05.2008 ਵਿੱਚ ITA ਨੰਬਰ 950/2007; – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਾਨੰਦ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ((1994) 209 ITR 63); ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਰਾਣਾ ਪੋਲੀਕੋਟ ਲਿਮਿਟਡ. 2011 SCC OnLine ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 17591; ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਰਮਣੀ ਰੀਅਲਟਰਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟਡ., 2014 SCC OnLine ਮੱਦ. 12717; – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ., ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਐਮ. ਨਿਟਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ. (2016) 12 SCC 272– ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2014] 5 SCR 855 ਪੈਰਾ 3.10 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2018] 7 SCR 1191 ਪੈਰਾ 3.10 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2016] 9 SCR 163 ਪੈਰਾ 4.11 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2016] 12 SCC 272 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪੈਰਾ 4.6 ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ.1449 ਦਾ 2022.

ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ 30.11.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 462 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਡੀ. ਐਲ. ਚਿਦਾਨੰਦ, ਆਦਿਤ ਖੋਰਾਨਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ੍ਵਾਤੀ ਘਿਲਡਿਯਾਲ, ਸ਼ਿਆਮ ਗੋਪਾਲ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਆਕਾਂਕਸ਼ਾ ਕੌਲ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਰਾਣੀ, ਉਦੈ ਖੰਨਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਮੋਨਿਕਾ ਬੈਂਜਾਮਿਨ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਭੀ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਅਰਚਨਾ ਸਹਾਦੇਵਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ। ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ 30.11.2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵੱਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ

ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੈਂਗਲੋਰ ਬੈਂਚ 'ਸੀ', ਬੈਂਗਲੋਰ (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, 'ਆਈਟੀਏਟੀ') ਦੁਆਰਾ 25.11.2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, 'ਆਈਟੀ ਐਕਟ') ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 72 ਅਧੀਨ ਘਾਟੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰਫ ਲਿਜਾਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2. ਜਵਾਬੀ-ਅਸੈਸੀ ਇੱਕ 100% ਨਿਰਯਾਤ-ਉਨਮੁਖ ਇਕਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਸਮਰਥਿਤ ਅਤੇ ਰਿਮੋਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸੈਸੀ ਨੇ 31.10.2001 ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਭਰਿਆ ਸੀ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਇਅਰ 2001-2002 ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 15,47,76,990/- ਦਾ ਘਾਟਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 31.10.2001 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੈਸੀ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ 100% ਨਿਰਯਾਤ-ਉਨਮੁਖ ਇਕਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਘਾਟਾ ਅਗਲੀ ਤਰਫ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੈਸੀ ਨੇ 24.10.2002 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਏ.ਓ.) ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਏ.ਵਾਈ. 2001-02 ਲਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਸੈਸੀ ਨੇ 23.12.2002 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੈਸੀ ਨੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰਫ ਲਿਜਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

2.1 ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 31.03.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ, ਜੋ ਕਿ 31.10.2001 ਸੀ, ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਤੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਏਓ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਘਾਟੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਜੋੜ ਕੀਤਾ।

2.2 ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਪੀਲਾਂ), ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ, 'ਸੀਆਈਟੀ(ਏ)') ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 19.01.2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਸੀਆਈਟੀ(ਏ) ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਘਾਟੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਜੋੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2.3 ਸੀਆਈਟੀ(ਏ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਈਟੀਏਟੀ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 25.11.2016 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਏਓ ਅੱਗੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਅਨੁਸਾਰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(1) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ।

2.4 ਆਈਟੀਏਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।

3. ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਜੋ ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੋਵੇਂ, ਆਈਟੀਏਟੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3.1 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ 31.10.2001 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਸੀ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ 24.10.2002 ਨੂੰ ਏਓ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B ਅਧੀਨ ਏ.ਵਾਈ. 2001-02 ਲਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ 23.12.2002 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3.2 ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਲੋੜ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (5) ਅਧੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾਖਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 10ਬੀ (5) ਅਤੇ 10ਬੀ (8) ਦੀ ਨਾ-ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 10ਬੀ (5) ਅਤੇ 10ਬੀ (8) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

3.4 ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਜੋ ਕਿ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ 23.12.2002 ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਨੁਕਸਾਨ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਸਿਰਫ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਛੱਡੇ ਗਏ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅੰਕਗਣਿਤੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਦਾਵੇ ਲਈ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਅੰਧਰਾ ਕਾਟਨ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ, [1996] 219 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 404 (ਏ.ਪੀ.)। ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਰਿਟਰਨ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਛੱਡ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਪੀ&ਐਲ ਖਾਤਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਰੱਤਲਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੀ&ਐਲ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁਰੱਤਲਾ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਮੁਰੱਤਲਾ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਨਾਲ ਵੇਰਵੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਆਈ.ਟੀ.ਓ. ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਮੁਰੱਤਲਾ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਸੀ।

3.5 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਭਰਦਿਆਂ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 15,47,76,990/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਾਟਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਨੋਟ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 100% ਨਿਰਯਾਤ-ਉਨਮੁਖ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਘਾਟਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ।”

3.6 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (5) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਐਲਾਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (5) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਅਧੀਨ ਘਾਟਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਾਹਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਾਹਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੀ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸੀ।

3.7 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਵ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਪਰ ਐਲਾਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਲਾਨ ਨਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕੋਈ ਵਿਪਰੀਤ ਪਰਿਣਾਮ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਾਹਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨ ਨਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ, ਅਰਥਾਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨ ਨਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪਰਿਣਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3.8 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੋਸਰ ਬੇਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਦਿੱਲੀ-III, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 14.05.2008 ਨੂੰ ਆਈਟੀਏ ਨੰਬਰ 950/2007 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇਸ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (7) ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ।

3.9 ਇਹ ਅਗਲਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਛੂਟ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਭਾਜਨ ਹੈ। ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦਾ ਤੀਜਾ ਅਧਿਆਇ ਛੂਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਛੇਵਾਂ ਵੀਆ ਅਧਿਆਇ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਇੱਕ ਛੂਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਛੂਟ ਮੰਗਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

3.10 ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਿ ਛੂਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ-III ਬਨਾਮ ਕੋਲਕਾਤਾ ਨਿਟਵੇਅਰਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ (2014) 6 ਐਸਸੀਸੀ 444 ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼ (ਇੰਪੋਰਟ), ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 9 ਐਸਸੀਸੀ 1।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ, ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ - ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.1 ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ

ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕਿ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ। ਇਹ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 10ਬੀ (5) ਅਤੇ 10ਬੀ (8) ਦੀ ਸੱਚੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ। ਇਹ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੋਜ਼ਰ ਬੇਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 14.05.2008 ਨੂੰ ਆਈਟੀਏ ਨੰਬਰ 950/2007 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (7) ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਰਹੀ ਸੀ।ਬੇਅਰ (ਉੱਪਰ). ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ; ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਤੇ 80 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ; ਅਤੇ ਕੀ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ (5) ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ।

4.2 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 80 ਕੇਵਲ ਇਹ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਇਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਫਾਇਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80 ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4.3 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਕਸਰਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕੇਵਲ ਏ.ਓ. ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਕਸਰਤ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਰਿਟਰਨ ਫਾਇਲ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਰਿਟਰਨ ਫਾਇਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਏ.ਓ. ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਕਸਰਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਸੋਧੇ ਗਏ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਮਤਲਬ ਅਤੇ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

4.4 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ (5) ਅਧੀਨ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਰਦਾਤਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੇਵਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਲਾਭ/ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ (1) ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਜੇਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਮਤਲਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਲਾਭ/ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਦਾਅਵਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਨੁਕਸਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 10ਬੀ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

4.5 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4.2 ਤੋਂ 4.4 ਉੱਪਰ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਕਾਟਲ ਸਥਿਤੀ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਆਈਟੀਏਟੀ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਤੱਥ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

4.6 ਇਹ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ

ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ., ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਐਮ. ਨਿਟਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ. (2016) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 272 ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1) (ਦੋ-ਅ) ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਰੱਮਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੇ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1) ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਆਮ ਮੁਰੱਮਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵਾਧੂ ਮੁਰੱਮਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਫਾਰਮ 3-ਏਏ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਰੱਮਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਫਾਰਮ 3-ਏਏ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਵਾਧੂ ਮੁਰੱਮਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਜੀ.ਐਮ. ਨਿਟਿੰਗ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਫਾਰਮ 3-ਏਏ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਵਾਪਸੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ, ਪਰ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਫਾਰਮ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ 26 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 153(1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਮੁਰੱਮਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫਾਰਮ 3-ਏਏ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਫਾਰਮ ਵਾਪਸੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1)(ਦੋ-ਅ) ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਮੁਰੱਮਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

4.7 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀ.ਐਮ. ਨਿਟਿੰਗ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਫਾਰਮ ਦਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਜੀ.ਐਮ. ਨਿਟਿੰਗ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਪੈਡਸਟਲ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1)(ਦੋ-ਅ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਫਾਰਮ 3-ਏਏ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ। ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 32(1)(ii-a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਸ ਇਹ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਨੂੰਨ ਖੁਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਿਕਲਪ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਠੋਸ ਦਾਅਵਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੱਕ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਰੂਪ ਹੈ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ।

4.8 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੀ.ਐਮ. ਨਿੱਟਿੰਗ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਨੰਦਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀ ((1994) 209 ITR 63)। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਧਾਰਾ 80HHC ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 80HHC ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 80HHC ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ। ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਇਹ ਰਿਟਰਨ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕੇਵਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੀ, ਭਾਵੇਂਕਿ ਧਾਰਾ 80HHC (5) ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਨਿਵਾਰਯ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10B ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 10B (8) ਖੁਦ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10B ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨ ਕੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਟੇਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਡੀ.ਟੀ. ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀ (ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4834/2020, ਫੈਸਲਾ 26.07.2021 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)।

4.9 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਵਲੋਂ ਇਸ ਦਾਖਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 10B (8) ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10B (8) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 80HHC(5) ਵਰਗੀ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 10B ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੋਜ਼ਰ ਬੇਅਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਕਿ ਮੋਜ਼ਰ ਬੇਅਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਰਾਣਾ ਪੋਲੀਕੋਟ ਲਿਮਿਟੇਡ 2011 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੀ&ਐਚ 17591 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਖੁਦ ਧਾਰਾ 10B 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਿ ਇਹ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕੇਵਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10B ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

i) ਮੋਜ਼ਰ ਬੇਅਰ (ਉਪਰੋਕਤ);

ii) ਰਾਣਾ ਪੋਲੀਕੋਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਉਪਰੋਕਤ);

iii) ਜੀ.ਐਮ. ਨਿੱਟਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਉਪਰੋਕਤ);

iv) ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਪਨਾਮਾ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ, 2006 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਮ.ਪੀ 704;

v) ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪ. ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ 2002 (1) ਪੀ&ਐਚ 438;

vi) ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਹਰਦੇਓਦਾਸ ਅਗਰਵਾਲਾ ਟਰੱਸਟ; 1991 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕੈਲ.414;

vii) ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਗੁਪਤਾ ਫੈਬਸ, 2005 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੀ&ਐਚ 1315;

viii) ਮੁਰਲੀ ਐਕਸਪੋਰਟ ਹਾਊਸ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ., 1995 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕੈਲ. 286;

ix) ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਬਰਜਰ ਪੇਂਟਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ., 2002 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕੈਲ. 869; ਅਤੇ

x) ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਰਮਾਨੀ ਰੀਅਲਟਰਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ., 2014 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਡ. 12717.

ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ stare decisis ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

4.11 ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਦਾਵੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 10B ਇੱਕ ਛੋਟ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਯੋਕੋਗਾਵਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ (2017) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 10B ਇੱਕ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4.12 ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਵੇ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

5. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਦਾਵੇਦਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ, ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10B (8) ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦੋਹਰੇ ਹਾਲਾਤ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਪੈਣ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਦੇਣਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 10B (8) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ; ਅਤੇ (ii) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 139 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਣਾ ਹੈ।

6. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10B (8) ਅਧੀਨ ਤਥਾਕਥਿਤ ਛੋਟ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਪਰ ਮੂਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 139(1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 31.10.2001 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਸੀ, ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ 100% ਨਿਰਯਾਤ-ਉਨਮੁਖ ਇਕਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10B ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। 31.10.2001 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ, ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੋਟ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 139(5) ਅਧੀਨ 23.12.2002 ਨੂੰ ਸੋਧੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10B (8) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਲ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ, ਅਰਥਾਤ, 1.10.2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ।

7. ਆਮਦਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮੂਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਨਾਲ ਜਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਛੋਟ/ਲਾਭ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮਦਨ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੂਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਪਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ।

8. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“10ਬੀ (8) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਥੇ ਕਰਦਾਤਾ, ਧਾਰਾ 139 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।”

ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਜਿਥੇ ਕਰਦਾਤਾ, ਧਾਰਾ 139 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ”, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਜਿਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 139 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਮੂਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ/ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

9. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 139(3) ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਕੇਵਲ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 139(3) ਅਧੀਨ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਚੂਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ, ਦਾਅਵਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(5) ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਥਿਤੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਦਾ ਸੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਐਲਾਨ ਸੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਲਾਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

10. ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਧਿਤ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ, ਕਰਦਾਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਧਾਰਾ 139(1) ਅਧੀਨ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 10B (5) ਦੁਆਰਾ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਰਦਾਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 10B ਦੁਆਰਾ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 10B (5) ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਦਾਅਵਾ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 10B (5) ਅਧੀਨ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਝੂਠੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

11. ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਜੀ.ਐਮ. ਨਿੱਟਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ. (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਰ ਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਇੱਕ ਛੋਟ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32(1)(ਦੂਜਾ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤਿਰਿਕਤ ਮੁਰੱਮਤੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰ ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 3 ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ ਵੀਆਈਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ 3, ਜੋ ਕਿ "ਆਮਦਨ ਜੋ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ", ਨਾਲ ਅਧਿਆਇ ਵੀਆਈਏ 'ਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿ "ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ 'ਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਰ ਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਆਇ ਵੀਆਈਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

12. ਕਰ ਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕਿ ਕਰ ਦਾਤਾ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 10ਬੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10ਬੀ (8) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

13. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੋਜ਼ਰ ਬੇਅਰ(ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਸਵ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੋਜ਼ਰ ਬੇਅਰ(ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੋਜ਼ਰ ਬੇਅਰ(ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਪਰ ਐਲਾਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੂਲ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦੀ ਗਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰਵਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਆਈਟੀਏਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਥੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10B (8) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ

ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਜ੍ਵਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ
(ਸਹਾਇਤਾ : ਅਦਨਾਨ ਖਾਨ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate